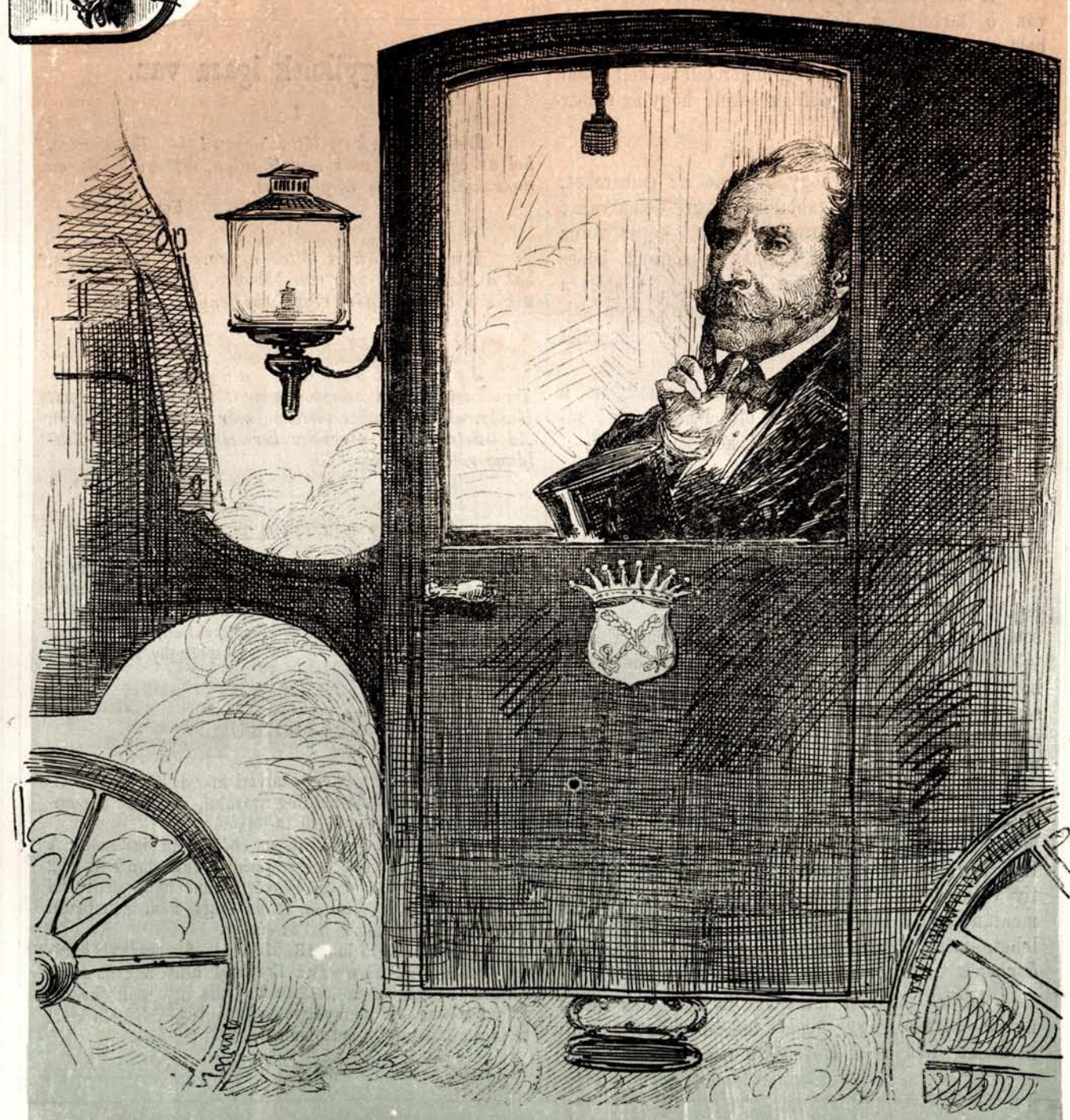

BORSSZEM JANKÓ

Előfizethetni a Deutsch-féle könyvnyomda és kiadói részvénytársaságnál. Pest, József tér 6-ik szám.
Előfizetési díj: Egész évre 6 frt. — Félévre 3 frt. — Negyedévre 1 frt 50 kr.

Apponyi ő excja.

Okos, finom, kedves, tanult, magyar, hazafi, gróf és mégis!

A kiegyezésből jó részt ő csinált; úgy szólván ő tartotta a helyet Andrásynak, míg csak bele nem ült és mégis!

Mégis foglal állásokat, mikor ellene kell lenni és keresni elég finom kifejezéseket, hogy az ember megtámadhassa.

A büszkeség oka mindennek.

Szó sincs róla, hogy lenézné az embereket, mint holmi pökhendi táblabíró vagy demokrata; szó sincs róla, hogy bármily egyéntől képes volna elvitatni félannyi jogot, mint a mennyit képes megtagadni a képviselőháztól, ha fejébe száll a kék vér; szó sincs róla, hogy ellene legyen szívében valaminek, a mitől a nemzet előremenetelét várhatni.

Hanem a büszkeség oka mindennek, az a büszkeség, a mely nem akar ott lenni, a hol sokan vannak, hanem ott, a hol kevesen vannak.

Pedig bizony, mindössze is elég kevesen vagyunk.

Hanem nekünk sok van ilyen emberünk, a kik kevesen akarnak lenni.

A mi főmágnásaink majdnem mind olyanok, és Apponyi az ő vezérük és mintájuk; semmivel sem pečovicsabb gondolkozásuak, mint az alsóház táblabíráinak jobb- és baloldali átlaga; de mint-hogy „az ember“ csak nem járhat az „emberek“ sorában, föltalálták maguknak a megkülönböztető csodavirágot gomblyukaikba — az ó-konservativismust és az ultramontanismust.

Divat, főuri hozzátartozóság — semmi egyéb. Ruha, melyet alsóbb osztályu emberek nem viselhetnek a nélkül, hogy nevetségessé ne váljanak. Egy ultramontán börsianer, vagy egy ó-konservatív vaskereskedő! Ez nem létezik. S mert ultramontán és ó-konservatív csak gróf és báró lehet, azért legtöbb gróf és báró azt hiszi, hogy ő csak ultramontán és ó-konservatív lehet.

Hintót ma már mindenki tarthat; ha nézed, nyájas olvasó, úgy fogod találni, hogy bármily nobilesan néz is a hintóból ő excellentiája, némi

szorgalommal, a ki ráér, eltanulhatja tőle; de az ó-konservativismus és ultramontanismust nem lehet eltanulni; az születik.

Csak az a furesa, hogy születik és még sem tud meghalni.

Pedig milyen vén már!

B. J.

Mindegyiknek igaza van.

I.

Lelkészeket löttek agyon! — Természetes, hol az egyháznak már semmi sulya, ott uralkodik az anarchia, a rablás és gyilkolás.

Egy clericalis.

II.

Rendőröket löttek agyon. — Természetes, hol a közbátorság meg van bomolva, ott vége a rendnek s a békés polgárt végveszély fenyegeti.

Egy rendőr.

III.

Jecker bankárt agyonlőtték! — Természetes, ha a tulajdon annyit tesz ott mint lopott jószág, akkor minden birtokos már eo ipso haramja. Az üzletnek vége, a rendes kereset fucs — s az általános rablás megkezdődik.

Egy börsianus.

PRÓBAKÖ.

Napoleon császár, hallomás szerint a miramarei nyaralót Trieszt mellett meg akarja venni. Ez sok. Ha Napoleon ebben a kastélyban jól alszik, akkor igazán nem hiszek a kísértetekben.

Kospallaghy Ambrus.

TÁVIRATOK.

Madrid. Ma reggel az udvari marsál így szólt a királyhoz: „Főlséged bárhol fog nyaralni, mindenütt pompás kilátása nyílik egy karlista-fölkelésre.“

Frohsdorf. V. Henrik ma ebéd után így szólt: A régi ominosus példaszó, mely szerint „senki sem halt még meg a tuileriákban“ rám nézve semmi nyugtalanítóval nem bír. Föl nem építtetem többé s így nem is halhatni meg bennök, ha meg is hal az ember.

Goslar. 1335 jun. 13. Ma a szt. ferenczrendi barátot, tisztelendő Schwarcz Berthold urat nagyon megsértették. Egyik szerzetestársa ugyanis így szólt hozzá: Édes barátom, én nem vagyok ugyan tudós, hanem azért te sem találd föl a petroleumot.

Az igazságügyministerium kapujában.

Kapus. Hova? hova? Ide nem lehet bemenni.

B—ó (csodálkozva.) Nem-e? Én az új igazságügyér vagyok.

Kapus (méregetve az idegent.) No hallja az ur, én hivatalos személy vagyok, engem ne tartson bolonddá. Más-féle formája van egy excellentiás urnak; az látszani is szokott a földből.

B—ó. Tréfa legyen ez, vagy mi?

Kapus. No én csak a mondó vagyok, hogy az ur ne tréfáljon én velem, én hivatalos személy vagyok. (Botját erősen leteszi az idegen elé.)

B—ó. (fejét vakarva..) Ej, ej, obstinatus egy ember. Hogy bizonyítsam már neki? (Kiveszi zsebéből a „Borsszem Jankó” utolsó számát és némi ágaskodással a kapus orra alá tartja.) Ide nézzen . . . aztán nézzen meg engem is.

Kapus. (hüledzeve,) Jézus M . . ! Hát csakugyan ő excellentiája az ur? . . . Esedezem alásan . . . könyörgöm . . . jaj hová legyek? . . . csak egy kicsivel jobban látszanék a földből! . . . Hogy is gondolhattam volna? (Félre áll.) Ezer szerencse, hogy az az ujság a zsebében volt!

Theatralia.

Egy színházlátogató a pénteki előadás után nagy meglepéssel ment haza.

— Még ilyen jól sohsem tudták nemzeti művészeink szerepeiket! kiáltott föl elragadtatással.

„Bolond, hisz ez nem a nemzeti személyzet művészi példányelőadása volt,“ világosítá fel egy jóakaró.

— Hát mi lett volna?

„A konzervatoristák játszottak, — jámbor tudatlan!“ folytató az előbbi jóakaró.

— Vagy úgy! Hát 200 fért lehet tanulni — ?

„Lehet — de 3000-ért nem.“

— Tanulságos mese!

BORSSZEM JANKÓ TÁRCZÁJA.

Elemér és Piroska tragikus vége,

vagy

czyankali és szerelem.

(Gyermekek mostanában gyakran adván fejökét (sic) öngyilkosságra, nem érdektelen ennek okait fürkészni. Azért álljon itt a legközelebbi esemény pragmatikus vázlata a Családi Kör stylusában.)

I.

A 10 éves Elemér busan ült szobájában, melyben Byron sötét arc képe volt fölakasztva. Werther keserveit olvasta és könnyezett. Mennyit szenvedett, gondolá, az élet terhének igazságtalan logikája alatt, mignem e fájdalmas világrend sötét örvénye törhetlen végzetszerűséggel csapta össze sötétkék hullámaint szöke fejének feldult sötét bodrai fölött. E gondolatnál abban hagyá Elemér az olvasást, s egy ellenállhatlan, a végzettől megállapított ösztönnek engedve, a konyhába ment. Itt az ajtó mellett függő kulcsot nem tudta elérni. A cseléd leemelte és odaadta papirossal egyetemben, mire Elemér egy mellékajtóban eltűnt. Vajjon fájt-e neki, hogy a világrendnek neki is engedelmeskedni kell? Ki tudná azt? Csak időnkinti nehéz nyögések engedének sokat sejtetni.

II.

Félóra mulva Elemér bejött — papiros nélkül. Halvány volt. Ujra Wertherbe mélyedt. De most megnyílt az ajtó és belépett rajta a cs. eléd.

— Mi baj? kérde a meglepetett anya, hátra vetve gyászfátylát.

— Én nem tudom... hogy is mondjam... de az urfi...

A cseléd szorongó érzés közt intett a gyászoló hölgynek, ki szó nélkül követte a szorongó érzések közt hánynakodó cselédet.

Mindketten eltűntek ott, hova előbb Elemér tűnt. Elemér reszketett. Talán nehéz bűn sulya nyomta lelkét. Ki tudja mit követett el egy demoni hatalom kérése alatt.

A fekete anya ismét bejött. Téveteleg vonásain szelid szemrehányás ült.

— Már ismét? szóla patoszsza. Elemér, hisz már 10 éves vagy!

Elemér halványan sötötte le fejét. Borongó félőrai visszaemlékezés szörnyű képet varázsolt elé.

— Kati, szóla most újra a gyászoló özvegy, mártsd be a virgácsot.

Kati eltűnt.

Elemér ajka pedig görcsösen vonaglott.

— Asszony, nincs benned könyörület? kiálta fel, hisz te szültél engemet!

— Nincs! szóla határozottan az anya. Halvány lett.

III.

Félóra mulva Kati, mint a végzet, belépett. Kezében virgácsot tartott. Halvány volt.

A sokat szenvedett özvegy egy jelentőség-teljes mozdulattal átvette a végzetes célját oly sötétben magában rejtő tárgyat.

E válságos perczen felpattant az ajtó s egy kilenc éves leányka rohant be rajta, kuszált fürtökkel, szemeiben örületes kifejezéssel.

Piroska volt, a szomszéd epedő leánya, ki után az elemi iskolában annyian rajongtak.

— Ne bánts őt, kegyetlen anya! sikoltott egy kétségbeesett kiáltással, s Elemér nyakába rogyva keservesen zokogott.

Az anya, gyászfátylát hátravetve, szomoruan eresztette le a végzetes tárgyat.

— Mit jelentsen ez? kérde némán.

— Mi örök szerelmet esküdtünk egymásnak, nyögött Elemér.

A szerelmes pár fájdalmasan nyögött.

Kati a szobaleány elővette zsebkenőjét és egy lépést tett a boldogtalan pár felé.

— Mit akarsz? kiáltá végzetesen a magánkívül lévő gyászos hölgy.

— Valami lelóg, válaszolt nyugodtan a szobának leánya.

Azzal keszkenőjével Piroskához lépett és megtörölte annak orrát.

— Az enyimet is, szóla bánatosan Elemér.

Kati ezt is megtörölte.

— S most távozz, mondá Elemér anyja. Szemeiből kéréselelhetlen ridegség ragyogott.

Kati eltűnt.

— Asszony, mit akarsz? kiáltott fel Elemér, szörnyűt sejtve.

De a bánatos anyja teljesíté szomorú kötelességét, melyet Elemér és Piroska fájdalmas nyögései kísértek.

IV.

Szelid nap volt. A csillagok szenvedélyesen világotak. A gyászos temető felett hasadt a hajnal.

Ekkor megjelent Elemér, halvány volt, kezében üvegcsét tartva.

Várt és erősítette lelkét.

Darab idő múlva megjelent Piroska is.

Orruk alja egészen tiszta volt. Jele az elhatározás magasztos momentumának.

Nyugodtan ölelték meg egymást.

— El vagy határozva? szóla Elemér.

— Készen vagyok, sohajtott Piroska.

— Ugy készülj, a tegnapi szégyen után nem maradhatunk tovább az élők között.

— Engedd, hogy kedves bábummal haljak, nyögé Piroska, s elővette kedves bábuját.

— Legyen, szóla resignatióval Elemér.

— Nálad a borzasztó üveg?

— Nálam.

Elemér összerázkódott.

Piroska, Elemérré tekintve, szintén összerázkódott.

A bábu hasonlóképp összerázkódott.

— Hogy ennek így kellett történnie, sohajtott még egyszer Elemér és kiitta az üvegese tartalmának felét.

— Felettünk szerencsétlen csillagzat uralkodik, szóla Piroska és kiitta az üveg másik felét.

Mindketten összerázkódtak.

Igy tört meg két nemes szív.

A berlini diadalmenet

ÜNNEPÉLYPROGRAMMJA.

Rendező : B. J.

1) A bevonulás előtt a hallei kapunál ünnepélyes megfüstölése a császárnak tömjénnel, myrrhával.

2) A diadalut a hallei kaputól a brandenburgi kapuig következő módon lesz díszítve:

a) A hallei kapunál Badarolina kolosszalis szobra, melynek megnevezhetlen részein tribünök fognak állani, fogadja a győzelemrészeg sereget. A spaliert mindenütt hölgyek képezik, kik csutorával és pálinkás-üveggel kínálják a győzelem-kába sereget.

b) Az Ascanius-piaczon győzelmi trophaeumok lesznek felállítva: ezüst kanalak, értékes edények, drágaköves gyűrűk, bankkötelezvények, árva kasszák, utolsó garasok és symbolondomákból. Sorfalat itt diadalspiczes ifjuság képez.

c) A potsdami piac a háboru első szakaszát képviselendi. Jelleképek: champagnei üvegek, ezeknek dugaszai s egyéb dugaszok, a strassburgi münster egy darabja, a requisitioknál alkalmazott revolverek, kinzó eszközök, végül a Neue freie Presse. Az utcákat lyoni szőnyegek borítandják.

d) A hársfák alatt más győzelmi jelek, u. m. francia alsószoknyák, gyertyatartók, szalmazsákok, hálóchemisettek és éjjeli edények lógnak. A győzelembecsipett sereg itt megáll és iszik egyet Vilmos egészségére.

e) A Vilmos-téren Germanomania szobra ben g a l i a i tüzben. Sorfalat itt a háboruban működött 26000 kém képez.

VIDÉKI TROMBITA.

Debreczen, junius 8-án

Tekintetes Borsszem Jankó ur!

E hó 4-én volt a helybeli lövész-egylet ünnepélyes megnyitása; a társas-ebéden Están bátyánk is részt vett.

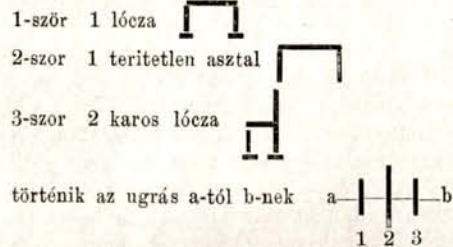
Ebéd után gróf Zichy Ernő, az egylet elnöke, a fürdőház udvarán kétszer ugrott keresztül két lócsát és egy asztalt, szakértők állítása szerint még ló sem igen van Debreczenbe, mely ezt az ugrást megtehetné.

Erre, azt hiszem, igen jó alkalmi viczet rögtönözhetne ön a bor hatásáról, t. i. a gróf az asztal fölött a levegőbe, Están bácsi pedig 2 puskával az asztal alatt.

Helyiség a nagy erdői fürdő-ház udvara, fák, asztalok, székek és lámpák.

Megjegyzendő még, hogy a gróf a legjobb lövőnek külön díjul egy pincze-tokot adott szilviorium és gyomorerosítóval, ellátva 12 kis pohárral.

A két lócsát és asztalt eredetiben ilyen formán lehetne lerajzolni.

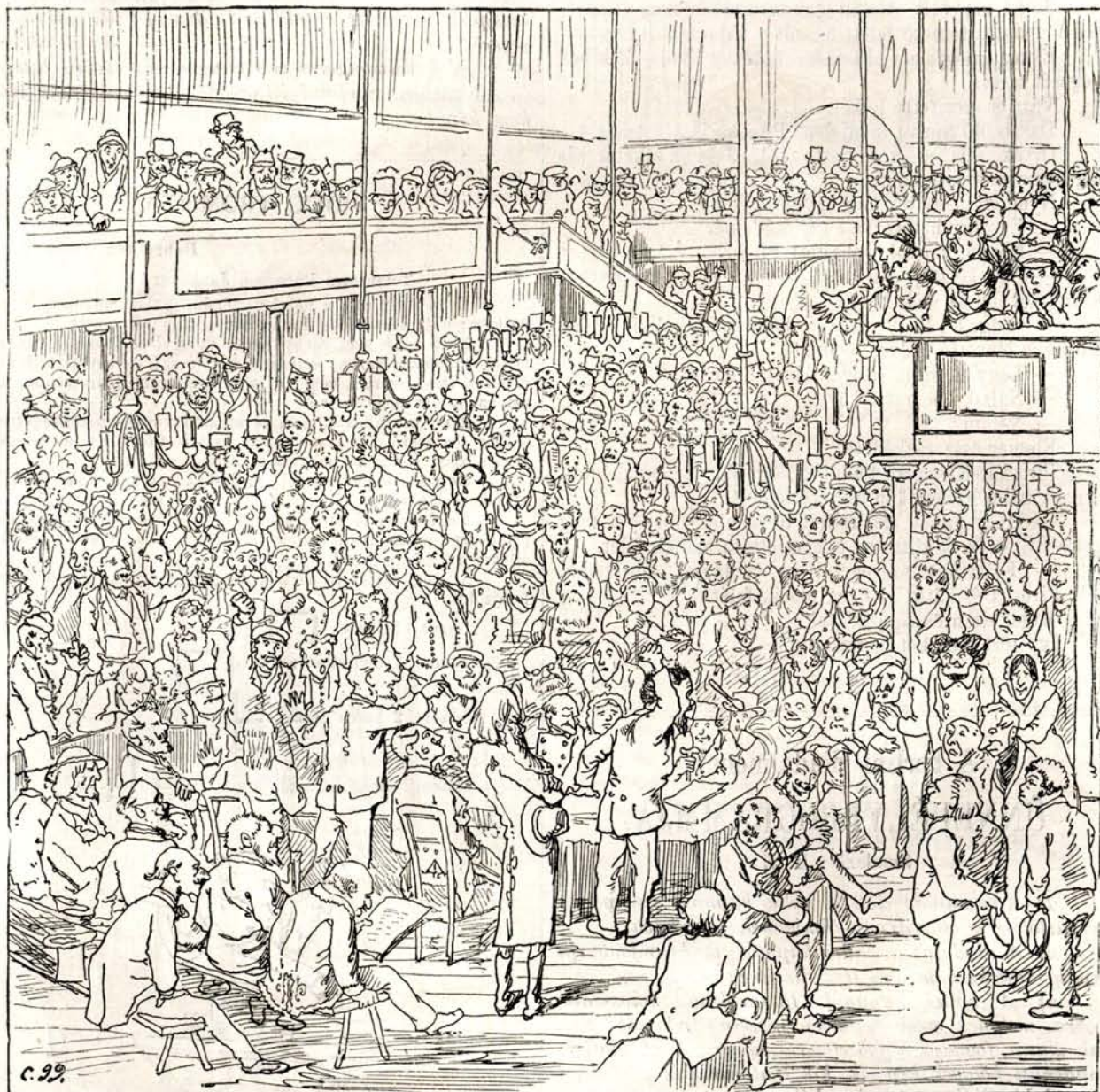
Están bátyánk ebéd után kártyázott, de a Fortuna nem kedvezett neki,

kitünő tisztelettel

Bógyi.

U. i. A gróf egy fiatal 25 éves alak, telt szőke szakál, francia öltözetben, hajadon fővel tette az ugrást.

A pesti communisták közt.

c. 22.

— Meini Herrn! mink vagyunk a Wiener Commune Praesidentjai! Mink legyittunk nach Pest, hogy organisirunk ist Diebstahl! Diebstahl ist Eigenthum!

— Tod der Million! Én vagyok a Félix Piha a Becsbul! Ez az ur Victor huga a Becsbul!

— Ale bitt ich ihna, en megvagyom a gruse pan Grousset a Parizbul! Morestahl und Diebstahl! Nix arbei-

tovat! Schlagts tut Kapital! Nix dogoznyi! Elljen die Commune! Fifat die Lipperdé, die Freiheit zwischen Donau und Theisz.

— Thaisz? . . . Thaisz . . . ? Hol a Thaisz! ? . . . Jézus Maria! Sauf qui pent!

Ré Galantuomo. Én is csak bevonultam az enyéimmel, hogy szentségednek 25 éves jubilaemához gratuláljak.

Pio Nono. Vonulj ki, akkor — magam fogok gratulálni magamnak.

Egy pest-berlini 120 frtos kéjvonagló leveleiből.

Berlin, jun. 15.

Aliqhogy 537-edmagammal Spree-Athénbe érkeztem, mely Berlinnek valami külvárosa lehet, megkezdem önhöz intézni Junius leveleit, azaz hogy juniusi leveleimet. Ilyen junius, minő a mostani, már rég nem volt Berlinben, az idén is nehezen lesz több egynél. Minden ember Victoriát schieszol egész nap. A csizmáját is úgy huzza föl reggel, mintha Triumphot Zieholna. A legelső ember, a kivel beszéltem, egy burkus Zugskapral volt, ki ezentul már csak Einzugskaplarnak czimezteti magát. Egész Berlin a diadal mámorába van merülve, melyből csak a „grosze Fritz“ érczlovának füle lótszik ki.

Midőn megérkeztünk, gyalog kelle bekutyagolnunk a „Hôtel Victoriába“, mert a 120 frtból nem telt ki számunkra droschke. Ott berlini reggelit kaptunk, azaz theát Ruhmmal (förtelmes ital!) és valami Victoria-Butterbömchest, vagy minek hívták, (alkalmasint azért, mert se Butter, se Bömches, se Victoria nem volt benne észrevehető.) Azután elmentünk a városba kóborolni, mely igen csinos. Van benne egy nagyszerű Siegesthor és sok kisszerű — Siegesthor, ami annyit tesz mint: győzelmi bolond. Van aztán egy Schloszbiücke, melyen a státuák mezitelenül szaladgálnak, noha szörnyű hideg nyarunk van. Továbbá van „der alte Fritz“, kit „Rauch“ modellirozott, Turgeniew Iván hires regénye. Láttuk továbbá a Spree folyót, mely hasonlít a budai ördögárokhoz. Mindezen nevezetességek azonban olyan fásasztók, hogy kénytelenek valánk a Thiergartenben általános Fütterungot tartani, hol különösen a nagy tengei Aquarelliumot bámultuk.

Ebédünk berlinies volt, azaz olyan, hogy étvágyunk — elment tőle. Ebéd után kirándultunk Potsdamba, hol minden hölgy Pots-dáma, minden ur pocz-akos, minden ember Potz-elementtel kezdi beszédét s azon kérdésemre hogy hány lakosa van a városnak, azt felelték hogy: „60 potztausend Einwohner.“ Potsdam hires azon Wächtparádéról, melyet Berlinben a königliche Schlosz előtt szoktak tartani. Az alte Fritz is itt szokott lakni Sansaucisse kastélyban, mely nevét azon körülménytől nyerte, hogy nagy Frigyes a virslikot ki nem állhatta. E kastély körül különben nagyszerű Artilleriepark terül el angol izlésben, Armstrong systemája szerint.

*

— jun. 16. éjféلكor.

El vagyok bódulva annyira, hogy nem is csodálnám, ha Boldizsárnak innám magam e levél alján. Megtörtént a Sieges-Einzug. Szörnyű spektakulum volt. A „Hotel Victoria“ egyik egyablakos szobájában vagyunk mind az, 588-an elszállásolva, ezen ablakból kényelmesen láhattuk az egész menetet. Lenu a tribünökön a tribünösök sokkal kevesebbet láttak, mert mi az átalellenes Strousberg-palota kéményeit is láttuk. Egyáltalában kevés volt a tribün, azért ma este a Hofoperben Wagnertől adnak egy operát,

melynek czime: „Rienzi, az utolsó tribün“. Képzelem, minő tele lesz. De most nagyon fáradt vagyok; holnapra a detailokat.

*

— jun. 17. délelőtt.

A tegnapi ünnepély nagyszerű volt. 40,000 német katona in volle Wuchs, melyet már nem tudtak a francziákra rakni. Láttam éjszakai és déli német hősöket. A polgári állásukat Brandenburgereknek nevezik; a kik a „g“ betűt nem tudják kiejteni, azok az ugynevezett Berlinerek; a déli németek után következnek a délutániak, azaz pomeridiániak, rövidebben pommerek; a porosz lengyeleket mind Posnernek hívják, de nem annyira aczéltollakkal mint ludtolluval kereskednek; a vesztfáli ezredek mellől az osztfáliak hiányoztak, nem tudom miért; a hesseniek feszes magatartásuk által tűntek ki, minden katona úgy mozgott mint egy darmstátua; a nassaniak, hogy régi nevöket csakugyan kiérdemeljék, el voltak ázva, — szóval nagyszerű katonai látványosság volt, a „Bem apó“ modorában, bár Molnár mindenesetre ügyesebben scenirozta volna.

Igen jól sikerült a 60 Festjungfrau, bár nem épen lehetett feste Jungfrauoknak nevezni. Egészen régi-német toilletben voltak, régi német új ruháik igen jól álltak. A kelme cachenez volt, — az az hogy tulajdonképen cachemire, mely kiválólag illik egy Festjungfrauhoz, mert — mint a főrendező a királyhoz intézett jelentésében mondá — „auf einer Festjungfrau darf nur ka Schmier zu sehn sein.“ E kebedus honleányok továbbá mind saját hajzatukban jelentek meg, mely hátul hatalmas norddeutsche Bunddá volt összekötve. Életkoruk egyáltalán — „kanonikus“ volt, a mi a kiállított francia ágyukhoz igen jól illett.

Középen Vilmos császár lovagolt, előtte Bismark, Roon és Moltke, utána a hercegek és német fejedelmek. A császár nyájasan köszöntgetett s a nép azt kiáltá, hogy: „Bravo! Bravissimo!“ sőt némelyek azt is orditák, hogy: „Da capo!“ — de ezeknek óhaja nem teljesült s a háboru nem kezdődött ujra. A zenebandák trombitaszakadtából fújták a nemzeti dalt: „Heil dich ins Siegerkranz!“ mert berlini létökre a „dir“ helyett mindig „dich“, az „im“ helyett pedig „ins“ jött ki trombitáikból. Föltűnést okozott, hogy a bandákból az alkalommal a bombardonok ki voltak küszöbölve, mit általánosan Franciaország iránt való courtoisiera magyaráztak.

Hat óra hosszat tartott a menet. A jelenlevők ezen idő alatt — pontos statistikai kimutatás szerint — 24,715 $\frac{1}{4}$ akót izzadtak; — mily kellemes látvány azok számára, kik a nép izzadságából élnek! Legimpozansabb látvány „Unter den Linden“ kinálkozott, hol a vadgesztenyefa árnyéka alatt a Jardehadnagyok czéhe képezett spaliert és „Kranzle sarkáról“ Victoria-fagyfalot szedegtetett.

Este nagyszerű illumináció zavarta meg az éj csöndjét, kedélyes népüneppel összekötve, mely alkalommal az utczákon mutatkozó cylinderek összezuzattak, a nők pedig more patrio insultáltattak.

Tulajdonos és felelős szerkesztő: CSICSERI BORS

(két sas-utca 24-ik sz.)